USAID
آمريڪي عوام جي تعاون سان

يو ايس ايڊ سنڌ ريڊنگ پروگرام

استادن جي تربيت لاءِ

مثالي سبق

(رياضي)

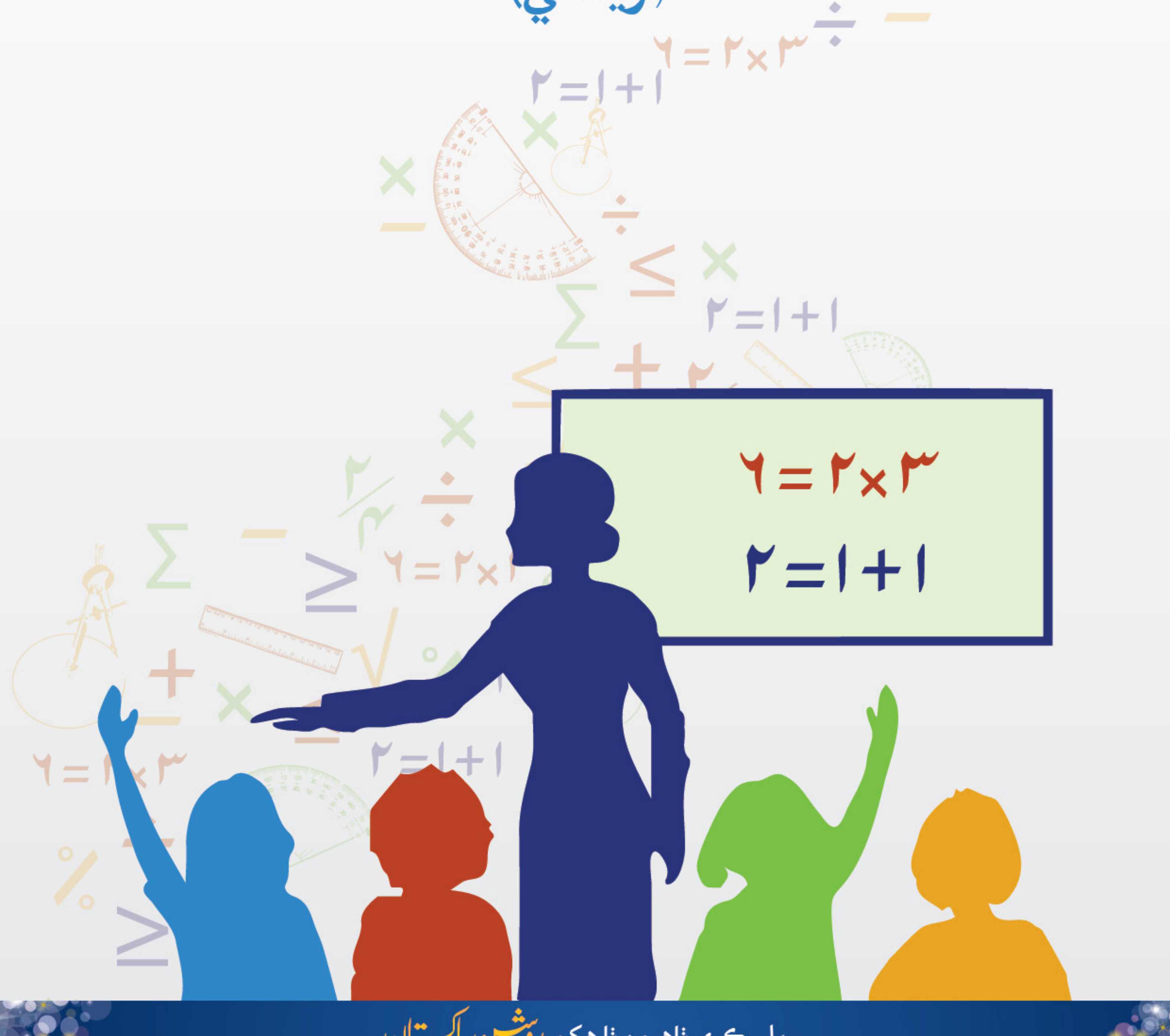

ملي ڪري ناهيون تا هڪ روشن پاڪستان

هن ڪتاب جي تياري آمريڪي عوام جي تعاون سان بذريعي آمريڪي بين الاقوامي اداري ترقي جي ممڪن ٿيو آهي. هن ڪتاب جي اندراج جي ذميواري ڪيمونڪس انٽرنيشنل جي آهي. يو ايس ايڊ آمريڪي گورنمينٽ جو ان سان متفق ٿيڻ ضروري نہ آهي.

محترم استاد صاحبان ۽ تدريس و تعليم جا ماهرين

اسلام و عليڪم

مان انتهائي مسرت سان توهان کي هن ورڪشاپ ۾ اچڻ لاءِ خوش آمديد چوان پيو
يو ايس ايڊ سنڌ ريڊنگ پروگرام جو بنيادي مقصد ابتدائي درجن ۾ اردو ۽ سنڌي ٻولي شاگردن جي پڙهڻ ۽ لکڻ جي صلاحيتن کي وڌيڪ بهتر بڻائجي تہ جيئن هو انهن ٻولين کي پنهنجي وڌيڪ تعليم ۽ آگاهي لاءِ استعمال ڪري سگهن.

ڪنهن بہ ٻولي ۾ شاگرد جو چار بنيادي لساني مهارتن ٻڌڻ، ڳالهائڻ، پڙهڻ ۽ لکڻ جو سکڻ تمام اهم آهي. لساني تحقيق ٻڌائي پئي تہ ننڍا ٻار اسڪول اچڻ کان اڳ پنهنجي معاشري ۽ گهر جي ماحول مان ٻڌڻ ۽ ڳالهائڻ سکي چڪا هوندا آهن. پڙهڻ ۽ لکڻ ۾ شاگرد جي مهارت استاد جي معاونت سان ٿيندي آهي جيڪي هو پهرين درجي کان وٺي پنجين درجي تائين مهيا ڪندا / ڪنديون آهن.

پڙهڻ جي مهارت کي وڌيڪ بهتر بڻائڻ لاءِ اهو ضروري آهي تہ ٻارن جي پڙهڻ جي عمل ۾ ان کي بتدريج شامل ڪيو وڃي ۽ تدريس جي جديد طريقيڪار کي استعمال ڪندي ٻارن ۾ پڙهڻ جو شوق پيدا ڪيو وڃي. انهن درسي ڪتابن کان علاوه وڌيڪ معاونتي مواد ۽ پڙهڻ جو خوشگوار ماحول فراهمڪيو وڃي تہ جيئن ٻار پڙهڻ جي مهارت حاصل ڪري سگهن.
هن ورڪشاپ جو مقصد استادن کي وڌيڪ پيشيوراڻي تربيت فراهم ڪرڻ آهي تہ جيئن هو پنهنجي شاگردن کي نہ صرف پڙهائي جي طرف راغب ڪن پر انهن جي صلاحيتن کي وڌيڪ نکارن ۽ اجاگر ڪن. استاد هن تربيت مان ڄاڻي سگهندا تہ ابتدائي درجن ۾ پڙهڻ جي مهارت جا معيار ڪهڙا آهن. هڪ سنو پڙهندڙ طالب علم ڪير آهي ۽ ان جون ڪهڙيون خاصيتون آهن ۽ ابتدائي درجن ۾ پڙهڻ جي مهارت جي ترقي جا ڪهڙا مرحلا آهن جيڪي خواندگي جي سلسلي کي جاري رکڻ جو سبب بڻبا آهن. اسانکي اميد آهي تہ استاد صاحبان هي پيشيوراڻي تربيتي پروگرام ۾ شامل ٿي اهو ڄاڻي سگهندا تہ (1) پڙهڻ جي مهارت لکيل يا لکيل مواد مان معني اخذ ڪرڻ جو عمل آهي جنهن ۾ شاگرد لکيل علامتن کي ظاهر ڪندي مواد مان مطلب اخذ ڪندا آهن.

(2) پڙهڻ جي عمل دوران پڙهندڙ مواد مان پنهنجي گڏريل معلومات جي بنياد تي مضمون جون زيرن زبرن کي مد نظر رکندي معني اخذ ڪري سگهن ٿا. (3) جديد طريقي پڙهڻ جي عمل جي ڇهن عواملن جي نشاندهي ڪئي آهي جيڪي صوتي آگاهي سان شروع ٿيندي اکرن ۽ لفظن جي شناخت ۽ بعد ۾ انهن کي گرامر جي اصولن مطابق معني ۽ فهم جو ذريعو ٻڌائن پيا. انهن اصولن کي ڄاڻڻ استادن لاءِ تمام اهم آهي تہ جيئن هو خواندگي کي جديد بنيادن تي سيکاري سگهن ۽ شاگردن جي مهارت جو جائزو وٺي سگهن.

اسان کي اميد آهي تہ هي تربيتي ورڪشاپ توهانکي:
- **خواندگي جي تدريسي عمل کي بهتر بڻائيندو**
- **شاگردن جي خواندگي سکڻ جي عمل جي تشريح ڪري سگهندو ۽**
- **پڙهڻ ۽ پڙهائڻ جي مرحلن جي وضاحت ڪري سگهندو جن جي استعمال سان شاگردن جي خواندگي جو معيار بهتر ٿيندو.**

دعاگو
ڊاڪٽر محمود الحسن بٽ
چيف آف پارٽي
يو ايس ايڊ سنڌ ريڊنگ پروگرام_ڪراچي

يونٽ نمبر 1
سيشن پهريون
سبقي منصوبہ بندي

جماعت: پيون	مضمون: رياضي	سبق/عنوان: عددن جي شناخت	وقت: 35 منٽ
مقصد	هن سبق جي پڙهڻ کانپوءِ ٻار ان قابل ٿي ويندا تہ: 1. هو 1 کان 10 تائين ڳڻپ پڙهي پڌائيندا 2. هو شين کي ڳڻي عددن سان ڳنڍ رکي ڏيکاري سگهندا		
پڙهائڻ لاءِ مددگار شيون	فليش ڪارڊ 1 کان 10 عدد تائين، نظم جو چارٽ، ماحول مان سوال		
استاد / استاداڻي جومضمون جي موضوع تي عبور	استاد / استاداڻي کي 1 کان 10 تائين ڳڻپ ايندي هجي		

طريقيڪار

وقت	سرگرميون	پڙهائڻ لاءِ مددگار
5 منٽ 7 منٽ 8 منٽ 15 منٽ	1. استاد / استاداڻي ٻارن جي سامهون نظم 1 کان 10 تائين وڏي آواز ۾ ٻہ ڪان ٽي ڀيرا پڙهي. 2. استاد / استاداڻي نظم 1 کان 10 تائين فليش ڪارڊ جي مدد سان پهريون پاڻ، بعد ۾ شاگردن سان گڏ پڙهي. 3. نظم 1 کان 10 تائين گڏجي ٻہ کان ٽي ڀيرا پڙهيو وڃي. 4. استاد / استاداڻي ٻارن کي شين جي مدد سان 1 کان 5 تائين ڳڻپ سيکاري. انهن کي گروپن ۾ ويهاري شيون ڏئي 1 کان 5 تائين الڳ ڪرڻ لاءِ چوي. نوٽ: هي سرگرمي 1ڳڻڻ کان شروع ڪري 5 تائين ختم ڪئي وڃي . استاد / استاداڻي گروپن ۾ 1 کان 5 تائين فليش ڪارڊ تقسيم ڪري ٻارن کي هدايت ڏِئي تہ هو فليش ڪارڊ جي سامهون گهربل تعداد ۾ شيون رکن. 6. استاد / استاداڻي ڪلاس ۾ سرگرمي دوران ٻارن جي ڪم جو جائزو وٺي. سرگرمي ختم ٿيڻ کان پوءِ ڪجھ ٻارن کان پيشڪش ڪرائي.	1. نظم 1 کان 10 تائين 2. 1 کان 10 عدد تائين فليش ڪارڊ 3. 15 بوتلن جي ڍڪڻن جا 4سيٽ يا اهڙيون عام غير قيمتي شيءِ جيڪا اسڪول جي ماحول مان آسانيءَ سان ملي

5 منٽ	**جائزو:** **استاد/استاديا ٽي ٻارن جي ڪم جو جائزو وٺڻ لاءِ ان جي ماحول متعلق زباني سوال پُڇي.** 1. توهان وٽ ڪيترا ڪتاب آهن؟ 2. توهان جا هٿ گهٽا آهن؟ 3. توهانجي هٿ ۾ گهٽيون آڱريون آهن؟ 4. ڪلاس ۾ گهٽيون ڇِڪيون آهن؟ 5. ڪلاس ۾ گهٽيون ڪرسيون آهن؟ 6. توهانجي قميص ۾ گهٽا ٻٽڻ لڳل آهن؟	

هڪ ٻہ ٽي چار   اچو تہ گڏجي ويهون يار
پنج ڇھ ست   آهي ڳٽپ جي تربيت
اٺ نَو ڏھ سهٽا آهن ڳَه

فليش ڪارڊ جا نمونا

يونٽ نمبر 1
سيشن پهريون
سبقي منصوبه بندي

ڪلاس: پهريون	مضمون: رياضي	سبق/عنوان: عددن جا قسم ۽ ترتيبي عدد	وقت: 45 منٽ
مقصد	هن سبق جي پڙهڻ ڪانپوءِ ٻار ان قابل ٿي ويندا ته: 3. هو شماري عددن Cardinal Numbers جي تعريف ڪري سگهندا 4. شماري عدد لکي سگهندا		
پڙهائڻ لاءِ مددگار شيون	بورڊ، چارٽ (شماري عدد، قطاري عدد، اسمي عدد، رومي عدد)		
استاد / استادياڻي جومضمون جي موضوع تي عبور سبق پڙهائڻ کان پهريون هيٺ آئوٽ جو مطالعو	استاد / استادياڻي جوڙ ڪرڻ جي مفهوم کان واقف هجي		
طريقيڪار			

وقت	سرگرميون	پڙهائڻ لاءِ مددگار
5 منٽ	استاد / استادياڻي بورڊ تي 'عددن جا قسم' لکي ٻارن کان پڇي ته توهان موضوع بابت ڇا ٿا ڄاڻو؟	بليڪ بورڊ استرا
15 منٽ	استاد / استادياڻي ٻارن جا جواب بورڊ تي لکي بعد ۾ 'عددن جي قسمن' جي چارٽ جي مدد سان وضاحت ڪندو/ڪندي. هاڻي هر گروپ کان ان جي ڪم جي پيشڪش ڪرائي ساٿين جي حوصلا افزائي ڪئي وڃي.	
15 منٽ	عدد چار قسمن جا هوندا آهن. 1) شماري عدد Cardinal Numbers 2) قطاري عدد Ordinal Numbers 3) اسمي عدد Nominal Numbers 4) رومي عدد Roman Numbers استاد/استادياڻي هاڻي ٻڌائيندو/ٻڌائيندي ته اڄ اسان شماري عددن بابت پڙهندا سين. استاد/استادياڻي هر گروپ کي ڪَٽيل.	

	دائرن جا پيڪٽ ڏئي هدايت ڪري تہ دائرن ڪي ترتيب وار ماپ جي لحاظ سان رکو ۽ مقام جي لحاظ سان چِنگھون رکو 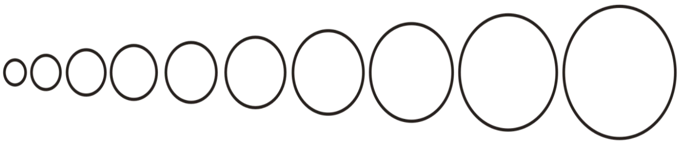 تفهيمي سوال (استاد سرگرمي ختم ٿيڻ کان پوءِ شاگردن کان سوال پُڇي) 1. توهان پنجين مقام کان پوءِ ڇهين مقام کي ڪهڙو نالو ڏيندا؟ گهربل جواب نہ ملي تہ استاد/استاديائي وضاحت ڪري تہ پنجين مقام کان پوءِ ڇهون، ستون، اٺون، نائون ۽ ڏهون مقام ايندو آهي. 2. توهانکي ڪيئن خبر پوندي تہ ڪهڙي مقام تي ڪيتريون چنگھون رکجن؟ گهربل جواب نہ ملي تہ ٻڌايو تہ ڇهين مقام واري دائري ۾ 6 چِنگھون رکو، ستين دائري ۾ ست. اهڙي طرح ڏهين دائري تائين سرگرمي مڪمل ڪرايو.	
10 منٽ	استاد/استاديائي شماري عددن مطابق ٻارن کان سوال پُڇي.	

يونٽ نمبر 3
سبقي منصوبہ بندي نمبر

ڪلاس: پيون	مضمون: رياضي	موضوع: ٻہ عددي انگ جو جوڙ (حاصل ڪرڻ جي بغير)	وقت: 45 منٽ
مقصد	هن سبق جي پڙهڻ ڪانپوءِ ٻار ان قابل ٿي ويندا تہ: ٻہ عددي انگ جو 'بنا حاصل ڪرڻ' جي جوڙ ڪري سگهندا.		
پڙهائڻ لاءِ مددگار شيون	بليڪ بورڊ / استرا (ڪانا/مشروب نليون)		
استاد / استادياڻي جو مضمون جي موضوع تي عُبور	استاد / استادياڻي جوڙ جو مفهوم ڄاڻيندو / ڄاڻيندي هجي.		
طريقيڪار			
وقت	سرگرميون	پڙهائڻ لاءِ مددگار	
5 منٽ 15 منٽ 15 منٽ	1. استاد / استادياڻي بورڊ تي جوڙ جو نشان ڏيکاري ٻارن کان پڇندو / پڇندي تہ هي ڇا جو نشان آهي؟ جواب اچڻ تي استاد / استادياڻي پڇي تہ جوڙ ڇا کي چئبو آهي؟ ٻارن جي جواب اچڻ ڪانپوءِ استاد / استادياڻي پنهنجي لفظن ۾ جوڙ جو عمل ٻڌائيندو / ٻڌائيندي تہ شين جي گڏ ڪرڻ جي عمل کي جوڙ چئبو آهي. 2. استاد / استادياڻي هڪ ٻار کي سامهون گهرائي 15 استرا ڏيندو / ڏيندي. پوءِ ٻئي ٻار کي سامهون گهرائي 12 استرا ڏيندو / ڏيندي. هاڻي ٽئين ٻار کي چوندو / چوندي تہ پهرين ٻار کان سڀ اِسترا هڪ هٿ ڪري وٺو. اهڙي طرح ٻئي ٻار کان بہ سڀ اِسترا هڪ هڪ ڪري ڳڻي وٺو. هاڻي ٻڌايو تہ پهرين ٻار کان ڪيترا اِسترا ورتا ـ 15 ٻئي ٻار کان ڪيترا ورتا 12. هاڻي توهان وٽ ڪيترا اِسترا آهن 27 شاباش هاڻي استاد ڊهرائيندو / ڊهرائيندي تہ سڀ اِسترا گڏ ٿي 27 ٿيا. 3. هاڻي استاد / استادياڻي بورڊ تي هيءَ رقم لکي	بليڪ بورڊ استرا	

	وضاحت ڪندو / ڪندي تہ پهريون اسان ايڪن ۾ ايڪا جوڙ ڪندا آهيون، بعد ۾ ڏهاڪن ۾ ڏهاڪا. 4. استاد گروپ ۾ 2،2 ٻارن کي اِسترا ڏئي چوندو/ چوندي تہ انهن کي گڏ جوڙ ڪري پنهنجي ڪاپيءَ ۾ لکو. پهرين ٻار وٽ ڪيترا اِسترا آهن؟ ٻئي ٻار وٽ ڪيترا اِسترا آهن؟ جڏهن توهان سيني اِسترا کي گڏي جوڙ ڪيو تہ ڪُل ڪيترا اِسترا ٿيا؟ استاد گروپن جي رهنمائي ڪندو رهندو / رهندي. هاڻي گروهہ کان پيشڪش ڪرايو ۽ همت افزائي ڪريو. $\begin{array}{r} 5\ \ 1 \\ +\ 1\ \ 2 \\ \hline \end{array}$	
10 منٽ	جائزو: استاد / استادياڻي ٻارن جي ڪم جو جائزو وٺڻ لاءِ انهن کان بورڊ تي ڪجھ سوال حل ڪرائيندو / ڪرائيندي.	

يونٽ نمبر 3
سبقي منصوبہ بندي

ڪلاس: پهريون (ڪچو)	مضمون: رياضي	موضوع: ٻہ عددي انگ جي ٻہ عددي انگ سان ڪَٽ (بغير حاصل ڪرڻ جي)	وقت: 35 منٽ
مقصد	هي سبق پڙهائڻ ڪانپوءِ ٻار ان قابل ٿي ويندا تہ: 1.هو هڪ عددي انگن کي ڪٽ ڪري ڏيکاريندا .		
مددگار شيون	بليڪ بورڊ، شيشي جو گلاس، اِسترا		
استاد / استاديائي جو مضمون جي موضوع تي عبور	استاد / استاد ياٽي ڪٽ ڪرڻ جي موضوع ڪان چڱيءَ طرح واقف هجي		
طريقيڪار			

وقت	سرگرميون	پڙهائڻ لاءِ مددگار
5 منٽ	1. ميز تي شيشي جو گلاس رکي ان ۾ ٻہ استرا وجهي ٻارن کان پڇو تہ هن ۾ ڪيترا اِسترا آهن؟ ممڪن جواب '2' هوندو. هڪ اِسترا ڪيڍي پُڇو تہ هاڻي گلاس ۾ ڪيترا اِسترا بچيا؟ متوقع جواب "1" هوندو. ٻارن کي ٻڌايو تہ شين جي اهڙي طرح ڪيڍڻ جي عمل کي ڪَٽ چئبو آهي. بورڊ تي " " جي علامت ناهيو ۽ شاگردن کي ٻڌايو تہ ان کي 'ڪٽ ڪرڻ' پڙهبو / چئبو آهي. بورڊ تي 1 = 1 2 جي عمل کي واضع ڪريو. 2. 3 شاگردن کي سامهون گهرايو. پوءِ انهن کي چئو تہ 3 الڳ الڳ گلاسن مان اِسترا ڪڍو. پهريون شاگرد 3 اِسترا مان 1 اِسترا ڪڍي بورڊ تي 1 = 3 4 لکي. ٻيون شاگرد 3 مان 1 ڪڍي. ٽيون شاگرد گلاس ۾ موجود 4 اِسترا ڪڍي ۽ بورڊ تي لکي. استاد / استادياڻي ٻارن جي رهنمائي ۽ حوصلہ افزائي ڪري	بليڪ بورڊ، اِسترا، شيشي جو گلاس

	جائزو: استاد / استادياڻي ٻارن کان جائزو وٺڻ لاءِ انهن کان ڪجھ سوال ڪري 4 پينسلن مان 2 واپس ڏجن تہ باقي گھٽيون بچنديون؟ 10 ڪتابن مان 2 مونکي ڏيندا تہ توهان وٽ باقي گھٽا بچندا؟ 6 چاڪن مان 1 پنهنجي ساٿي کي ڏيندا تہ توهان وٽ باقي گھٽا بچندا؟ استاد / استادياڻي ٻارن کان زباني سوالن ذريعي مشق ڪرائيندو / ڪرائيندي 3 - 2 5 - 4 6 - 5 6 - 5 8 - 3 5 - 4 5 - 5 3 - 1 6 - 2 6 - 5 8 - 4 4 - 3	

يونٽ نمبر 4
سبقي منصوبہ بندي

ڪلاس: ٽيون	مضمون: رياضي	موضوع: ٻہ عددي انگ کي ٻہ عددي انگ سان ضرب	وقت: 45 منٽ
مقصد	هن سبق کي پڙهڻ ڪانپوءِ ٻار ان قابل ٿي ويندا تہ: 1۔ هو ٻہ عددي انگ کي ٻہ عددي انگ سان ضرب ڪري سگهندا.		
مددگار شيون	بليڪ بورڊ		
استاد / استادياڻي جو مضمون جي موضوع تي عبور	استاد / استادياڻي ضرب جو مفهوم ڄاڻيندو / ڄاڻيندي هجي		
طريقيڪار			
وقت	سرگرميون	پڙهائڻ لاءِ مددگار	
20 منٽ	) استاد / استاديا ڻي ميز تي 10 گلاسن جا جوڙا رکي ٻارن کان پڇي تہ ميز تي گھڻا گلاس آهن؟ ممڪن جواب 20 هوندو. پوءِ استاد پڇي تہ توهان کي ڪيئن خبر پئي تہ گلاس 20 آهن؟ جواب تي سگهي ٿو ۔ ڳڻتي ڪري اسان آسانيءَ سان انهن گلاسن کي ڳڻتي سگهون ٿا. استاد / استاديا ڻي بورڊ تي آسان طريقي سان لکي سمجهائي ۽ واضع ڪري تہ بار بار جوڙ ڪرڻ جي مختصر عمل کي ضرب چئبو آهي. 22++2+2+ 2+ 2+2+22++220 = (1) x 10 = 202 (2) 2) هاڻي استاد / استاديا ڻي ٻارن کي 5 گروپن ۾ تقسيم ڪري هر گروپ کي 25،25 موتي ڏيندو / ڏيندي. شاگردن کان پڇو تہ توهان وٽ گھڻا موتي آهن؟ جواب 25 ٿي سگهي ٿو. هاڻي چئو تہ انهن موتين جا 5 گروپ ٺاهيو. هاڻي ٻارن کان پڇو تہ ڪلاس ۾ گھڻا گروپ آهن؟	بليڪ بورڊ، درسي ڪتاب، گلاس، موتي	

هر گروپ وٽ گهڻا موتي آهن؟ شاگردن کي چئو تہ ڏسو تہ توهان سڀني گروپن وٽ گهڻا موتي آهن؟

استاد ٻارن ۾ ورڪ شِيٽ تقسيم ڪري انهن کي چوي تہ مٿي ڄاڻايل طريقي سان لکو.

1_ 3 گروپ 5 جا ٺاهيو

2_ 3 گروپ 5 جا ٺاهيو

3_ 3 گروپ 10 جا ٺاهيو

هاڻي ٻار پنهنجو ڪم پيش ڪن ۽ استاد انهن جي حوصلہ افزائي ڪري

3) استاد بورڊ تي رقم لکي

48 x 25 ۽ ٻارن کان اها رقم پڙهائي. هاڻي استاد ٻارن کان پڇي تہ 48 ۾ ايڪي جو عدد ڪهڙو آهي ۽ ڏهاڪي جو عدد ڪهڙو آهي؟ استاد 25 مان بہ ايڪن ۽ ڏهاڪن جو عدد ٻارن کان معلوم ڪرائي بورڊ تي لکي

	ايڪا	ڏهاڪا	
	8	4	
	5	x 2	
48 کي ايڪن سان ضرب ڏيڻ سان	40		2
48 کي ڏهاڪن ضرب ڪرڻ سان	60		+9
	1200		

وضاحت:

5=25 ايڪا + 2 ڏهاڪا

=25 5 + 20

48 کي 5 ايڪن سان ضرب ڪرڻ سان =280

48 کي 2 ڏهاڪن يا 20 سان ضرب ڏيڻ سان =960

ٻنهي جي مجموعي قيمت =1200

استاد / استاديائي هن عمل کي وري دُهرائي تہ جيئن ٻارن کي صحيح طرح سمجھ ۾ اچي. ان دوران ٻارن کي ڪوڙن پڙهڻ جي عمل ۾ شامل ڪريو.

15 منٽ	**جائزو:** **استاد / استادياڻي ٻارن کان جائزو وٺڻ لاءِ بورڊ تي ضرب جا ڪجھ سوال لکي ٻارن کي حل ڪرڻ لاءِ چوندو / چوندي ۽ اهڙي طرح ڪلاس ۾ گروپ ۾ ڪم ڪرڻ جو جائزو وٺندو / وٺندي.**	

يونٽ نمبر 5
سبقي منصوبہ بندي

ڪلاس: پيون	مضمون: رياضي	موضوع: هڪ عددي انگ کي هڪ عددي انگ سان ونڊ	وقت: 45 منٽ
مقصد	هن سبق کي پڙهڻ کانپوءِ ٻار ان قابل ٿي ويندا تہ: 1ـ هو هڪ عددي انگ کي هڪ عددي انگ سان ونڊ ڪري سگهندا.		
پڙهائڻ لاءِ مددگار شيون	بليڪ بورڊ / ڪتاب		
استاد / استادياڻي جو مضمون جي موضوع تي عُبور	استاد / استادياڻي ونڊ جو مفهوم ڄاڻيندو / ڄاڻيندي هجي.		
طريقيڪار			
وقت	سرگرميون	پڙهائڻ لاءِ مددگار	
20 منٽ	استاد / استادياڻي ميز تي 8 ڪتاب هڪ هڪ ڪري رکي شاگردن سان هم آواز ٿي ڳڻي ۽ بورڊ تي انهن جو تعداد لکي. ڪتابن جو تعداد = 8 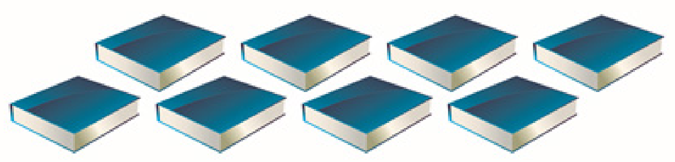 استاد / استادياڻي هڪ شاگرد کي سامهون گهرائي ان کي ٻہ ڪتاب ڏئي باقي شاگردن کان اخذ ڪرائي تہ هاڻي ميز تي 6 ڪتاب باقي آهن. بورڊ تي 8 ـ 2 = 6 لکي. اهڙي طرح ٽن ٻين شاگردن کي واري واري سان گهرائي. انهن مان هر هڪ کي ٻہ ڪتاب ڏئي بورڊ تي ڪٽ جي عمل جي وضاحت ڪري. 8 ـ 2 = 6 6 ـ 2 = 4 4 ـ 2 = 2 2 ـ 2 = 0 يعني 8 ڪتابن مان 2، 2 ڪتاب چار دفعا ڪٽ ڪرڻ سان 0 بچيو.	بورڊ، درسي ڪتاب	

	استاد / استادياڻي شاگردن کي ٻڌائي تہ ڪنهن عدد مان هڪ جهڙو عدد بار بار ڪَٽ ڪرڻ جي مختصر عمل کي ونڊ چئبو آهي. 1) استاد / استادياڻي بورڊ تي ونڊ جي علامت ( ) ٺاهي ۽ ٻارن کي ڪاپيءَ تي ٺاهڻ لاءِ چوي. 2) بورڊ تي 2 8 جي عمل سان ونڊ جا جُزا ونڊيل، ونڊيندڙ، باقي بچيل ۽ پاڇي جي نشاندهي ڪرائي وڃي. 2 سان ونڊ جي عمل کان پهريون شاگردن کان بورڊ تي 2 جو ڪوڙو لکرايو وڃي. 3) هاڻي استاد بورڊ تي رقم لکي ۽ ان عمل جي وضاحت ڪري باقي بچيل 4 2) 8 4 (مقسوم عليه 8	
	جائزو: استاد / استادياڻي ٻارن جو جائزو وٺڻ لاءِ انهن کان بورڊ تي ڪجھ سوال حل ڪرائيندو / ڪرائيندي. 1) 10 2 2) 4 2 3) 9 3 4) 12 4	

يونٽ نمبر 6
سبقي منصوبہ بندي

ڪلاس: پيون	مضمون: رياضي	موضوع: اڌپور	وقت: 45 منٽ
مقصد	هي سبق پڙهڻ ڪانپوءِ ٻار ان قابل ٿي ويندا تہ: 1) رنگيل حصي مطابق اڌپور لکي سگهندا 2) اڌپور ۾ انس (Numerator) ۽ ڇيد (Denominator) کي سڃاڻي سگهندا		
استاد/استاديائي جو مضمون تي عبور	بورڊ / درسي ڪتاب / ارد گرد موجود شيون		
استاد / استاديائي جو مضمون جي موضوع تي عبور	استاد / استاديائي اڌپور جي بنيادي تصور کان واقف هجي		
طريقيڪار			
وقت	سرگرميون		پڙهائڻ لاءِ مددگار
20 منٽ	تعارف : 1) استاد / استاديائي ٻارن کان پڇندو / پڇندي تہ هڪ پيزا (Pizza) يا ڪا بي شيءِ جيڪا ٻارن کي پسند هجي، توهان ڪهڙي طرح 8 دوستن ۾ ورهائيندا تہ جيئن هر هڪ کي برابر حصو ملي. صلاحڪار هاڻي ساٿين کي ٻڌائيندو / ٻڌائيندي تہ اسان اڄ هن سبق ۾ شين کي برابر حصن ۾ ورهائڻ جي طريقي يعني اڌپور بابت سکنداسين. اڳتي وڌڻ:) استاد / استاديائي ٻارن ۾ هڪ سادو صفحو ورهائي انهن کي چوندو / چوندي تہ ان صفحي کي وِچون موڙيو. ان مان ظاهر ٿيو تہ ڪاغذ جا ٻہ برابر حصا ٿيا جيڪي هڪ مڪمل / پوري جو اڌپور آهي. هاڻي ٻارن کي انهن ٻن حصن مان هڪ حصي کي ڪارو رنگ ڀرڻ لاءِ چيو وڃي ۽ بورڊ تي 1/2 لکيو وڃي. هاڻي اهو واضع ڪيو وڃي تہ ٻن برابر حصن مان هڪ ڪاري رنگيل حصي کي اڌپور 1/2 سان ظاهر ڪبو آهي.		بورڊ، درسي ڪتاب

3) استاد / استاداڻي هن موقعي جو فائدي وٺندي انس ۽ ڇيد جو ٻارن سان تعارف ڪرائيندي بورڊ جي ڪاٻي طرف لکي وضاحت ڪندو / ڪندي تہ هڪ پوري جي سيڻي حصن ڪي هيٺ لکيو ويندو آهي ۽ ان کي ڇيدُ چئبو آهي

انشُ

1/2

ڇيدُ

اهڙي طرح رنگيل يا منتخب ڪيل حصن کي مٿي لکبو آهي ۽ ان کي انشُ چئبو آهي.

4) استاد / استاداڻي اهڙي طرح مٿي ڏنل قدمن کي دُهرائيندي 3/4 ۽ 1/8 جو تعارف ڪرائيندو / ڪرائيندي.

جائزو:

استاد / استاداڻي ٻارن جي مشق ۾ جائزو وٺڻ لاءِ هيٺ ڏنل سرگرمي جي مدد سان وٺندو / وٺندي.

گروپ ۾ ڪم ڪندي شڪلين ۾ ڪاري رنگيل حصي مطابق اٽپور لکو.

.1

.2

.3

.4

يونٽ نمبر 7
سبقي منصوبہ بندي نمبر 1

درجو: پيو	مضمون: رياضي	موضوع: ڪليل ۽ بند شڪل	ڏنل وقت 45 منٽ
مقصد	هن سبق کي پڙهڻ بعد ٻار انهي لائق ٿي ويندا تہ: 1: ڪليل شڪل کي بيان ڪري سگهن 2: بند شڪل جي سڃاڻپ ڪري سگهن		
استاد/استاداياڻي جو مضمون تي عبور	لکڻ لاءِ بورڊ يا اسٽرا		
استاد / استاداياڻي جومضمون جي موضوع تي عبور	استاد/استاداياڻي ڪليل ۽ بند شڪل جي باري ۾ ڄاڻندو/ ڄاڻندي هجي		
طريقيڪار			
وقت	سرگرميون		پڙهائڻ لاءِ مددگار
20 منٽ	1.استاد/استاداياڻي ٻارن کي گروپن ۾ ورهائيندي/ورهائيندو 2. استاد/استاداياڻي هڪ رسي يا ربين پاڻ ڪٽي ۽ اهڙي قسم جي رسي يا ربين ٻارن ۾ ورهائي. پوءِ انهي رسي کي فرش يا ميز تي اهڙي ريت رکي جو رسي جون ٻئي ڪنڊون ڌار ڌار نظر اچن. ٻار پڻ رسي کي اهڙي ريت رکن جيئن استاد / استاداياڻي رکي آهي. هاڻي ٻارن کان معلوم ڪجي تہ هن رسي سان ڪهڙي شڪل ٺهي آهي؟ استاد/استاداياڻي وضاحت ڪري تہ هن ريت رسي رکڻ سان ڪليل شڪل ٺهي آهي. اهڙي ريت استاد/استاداياڻي ٻارن کي گروپن ۾ ڪجھ ڪليل شڪلون ٺاهڻ لاءِ چوندو/چوندي ۽ گروپن مان چند ٻارن کي لکڻ جي بورڊ تي انهن جي نمونن شڪلن کي ٻيهر ٺاهڻ لاءِ چوندو/چوندي.		بورڊ، درسي ڪتاب

15 منٽ	اهڙي ريت، استاد/استادياڻي، لکڻ جي بورڊ تي هڪ بند شڪل ٺاهيندو// ٺاهيندي ۽ مثالن ذريعي، وضاحت ڪندو/ڪندي تہ بند شڪل هينئن ٿيندي آهي جو جيڪڏهن چاڪ يا پينسل يا آڱر ان جي ڪنهن بہ جاءِ تي رکي ڦيرائيندا وڃو تہ آخر ۾ چاڪ، پينسل يا آڱر انهي هنڌ پهچي ويندي آهي جتان انهي کي سرڪائڻ شروع ڪيو ويو هو. پر کليل شڪل ۾ ائين نہ ٿيندو آهي.. استاد/استادياڻي استرا يا سنهڙي تار جي مدد سان هيٺ ڏنل شڪلون ٻارن سان گڏجي ٺاهيندو / ٺاهيندي 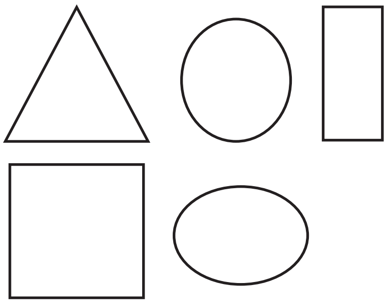	
10 منٽ	جائزو: Assessment استاد/استادياڻي ٻارن جو جائزو وٺڻ لاءِ انهن کان لکڻ جي تختي تي ڪجھ کليل ۽ ڪجھ بند شڪليون ٺهرائيندو / ٺهرائيندي ۽ ٻارن کي چيو ويندو تہ هو انهن شڪلين کي پنهنجي ڪاپي تي نقل ڪندي بند شڪلين ۾ سائو ۽ کليل شڪلن ۾ نيرو رنگ ڀرين. 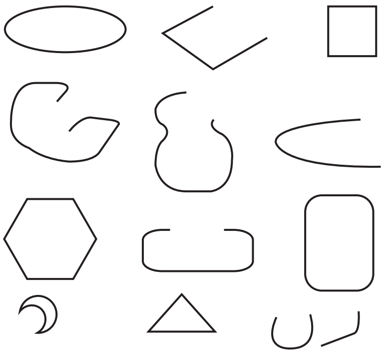	

يونٽ نمبر 8
سبقي منصوبہ بندي

جماعت: پڪو پهريون	مضمون: رياضي	سبق/عنوان: تحريري سوالن جي حل جو طريقيڪار	وقت: 30 منٽ
مقصد	هن سبق جي پڙهڻ ڪانپوءِ ٻار ان قابل ٿي ويندا تہ: 1. تحريري سوالن جي حل جي طريقيڪار ڪي مثالن ذريعي حل ڪري سگهندا		
پڙهائڻ لاءِ امدادي شيون	بورڊ		
استاد / استاديائي جومضمون جي موضوع تي عبور	هينڊ آئوٽ 1، 2، 3، 4، 5، 6، تحريري سوالن جو سيشن پلان		
طريقيڪار			
وقت	سرگرميون		پڙهائڻ لاءِ مددگار
20 منٽ	تعارف: استاد / استاديائي سبق جو آغاز سوال ذريعي ڪندو/ ڪندي تہ تحريري مسئلن مان توهانجي ڇا مراد آهي؟ شاگردن ڪا ڪجھ مثال اخذ ڪيا وڃن. مثال: اسڪول شروع ٿيڻ ۽ موڪل جو وقت هن سال توهانجي ڳهار ۾ ڪيترو واڌارو آيو؟ توهانکي نئون رانديڪو خريد ڪرڻ لاءِ ڪيترا پئسا گهرجن؟ جواب اچڻ ڪانپوءِ صلاحڪار ساٿين جي جوابن ڪي اڳتي وڌائيندي ٻڌائي تہ اهڙيون تحريرون جن ۾ عدد تہ ظاهر ڪيا وڃن پر رياضي جا الجبري عوامل علامتن ذريعي ظاهر نہ ڪيا وڃن انهن ڪي تحريري مسئلا/سوال چئبو آهي. مثال: ڀيرا، گهٽا، گهٽ، ورهائڻ، ڊيڻ، واپس وٺڻ وغيره. صلاحڪار سيشن ڪي اڳتي وڌائڻ ڪان پهريون ساٿين جي گروپ بندي ڪري. گروپ بندي لاءِ رياضي جون مختلف علامتون ٺاهي گروپ بندي ڪئي وڃي		بورڊ، درسي ڪتاب

مثال: (+، _، ، ، اٽپور). سڀ جوڙ وارا ساٿي هڪ گروپ ۾ ويهن، ٻيو گروپ ضرب، اهڙي طرح سڀ گروپ الڳ الڳ پنهنجي علامتي گروپن ويهن.

هاڻي صلاحڪار ساٿين کان سوال ڪري ته تحريري سوالن کي حل ڪرڻ جا ڪيترا طريقا آهن تي بحث جو آغاز ڪري.

بحث کي سميڙيندي صلاحڪار تحريري سوالن جو تعارف ڪرائيندو/ڪرائيندي. جڏهن اسان ڪنهن تحرير مان سوال کي غور سان پڙهي سمجهندا آهيون ته ان کي ڪنهن مهارت ذريعي حل ڪرڻ جي ڪوشش ڪندا آهيون. مثال: جوڙ، ڪَٽ، ضرب يا ونڊ وغيره ذريعي. حل ڪرڻ وقت اسانکي انهن سوالن کي سامهون رکي مرحلا طئي ڪرڻ جي ضرورت پوندي آهي ته جيئن اسان مسئلو سمجهي ان جو درست حل ڳولهيون

هاڻي صلاحڪار ٻڌائيندو/ٻڌائيندي ته مسئلن کي حل ڪرڻ جا هيٺيان طريقا آهن.

فهرست ٺاهيو

اندازو لڳايو ۽ چڪاس ڪريو

پيٽتي هلو

نمونا تلاش ڪريو

تصوير ذريعي

لسٽ ٺاهيو

هاڻي صلاحڪار ٻڌائيندو/ٻڌائيندي ته سوال حل ڪرڻ جا ڪهڙا مرحلا هوندا آهن؟

1. سمجهڻ:

توهانکي ڇا سمجهڻ جي ضرورت آهي؟

2. منصوبو:

مسئلو/سوال ڪيئن حل ڪيو وڃي؟

3. حل:

صلاحڪار تحريري سوال حل ڪرڻ لاءِ ٻڌايل 3 مرحلن کي استعمال ڪندي 7 طريقا مثالن ذريعي ساٿين کي ٻڌائيندو/ ٻڌائيندي.

	Write a Number Sentence عددي جملو لکو ماھم 18 پينسلون 3 برابر گروپن ۾ رکيون. ھر گروپ ۾ ڪيترا پينسلون ھونديون؟ لائحہ عمل: 1. سمجھڻ: توھان کي ڇا ڄاڻڻ جي ضرورت آھي؟ توھان کي خبر ھجڻ گھرجي تہ 18 پينسلون 3 برابر گروپن ۾ ورھائڻيون آھن 2. منصوبو: مسئلو/سوال ڪيئن حل ڪيو وڃي؟ توھان سوال حل ڪرڻ لاءِ عدد کي جملي ۾ لکي سگھو ٿا. پينسلون 3 برابر گروپن ۾ ورھائڻ لاءِ تحرير ۾ لکو. 3. حل: 18 ÷ 3 = 6 ھتي ھر گروپ ۾ 6 پينسلون آھن. صلاحڪار ساٿين کان ھيٺ ڏنل سوال ڪندو/ڪندي. 1. تحريري سوال حل ڪرڻ لاءِ ڪيترا مرحلا آھن؟ 2. تنھي مرحلن جي تعريف لکو.	
	جائزو: استاد/استاديائي ٻارن جي ڪم جو جائزو وٺڻ لاءِ انھن کان بورڊ تي ڪجھ سوال حل ڪرائي. ھڪ ڪلاس ۾ شاگردن جو تعداد 30 آھي. جيڪڏھن ھر شاگرد کي 3، 3 ٽافيون ڏجن تہ استاد بازار مان ڪيتريون ٽافيون خريد ڪري اچي؟	15 منٽ

Numeracy Competency

S. No.	Core Competency	Learning Outcome
1	Number Identification	• To identify numbers ○ Identify numbers 1-20 ○ Identify numbers 21-100 ○ Identify numbers 101 -1000
2	Quantity Discrimination	• To identify bigger number from a pair of numbers ○ Identify bigger numbers from a pair of number between 1-20 ○ Identify bigger number from a pair of numbers between 21-100 ○ Identify bigger number from a pair of numbers between 101 -1000
3	Missing numbers	• To identify the missing number from the strings of three numbers ○ Identify missing number from a string of three numbers between 1-20 ○ Identify missing number from the string of three numbers between 21-100 ○ Identify missing number from string of three numbers between 101 -1000
4	Addition (without carrying) and Subtraction (without borrowing) Level 1	• To Add and Subtract ○ Add two digit numbers with one digit number ○ Subtract ones from ones ○ Subtract ones from 2 digit numbers ○ Subtract tens from 2 digit numbers ○ Subtract 2 digit numbers from 2 digit numbers
5	Addition (with carrying) and Subtraction (without borrowing) Level 2	• To add and Subtract ○ Add ones and 2 digit numbers with carrying ○ Add 2 digit number with 2 digit number with carrying ○ Add 3 digit numbers with 2 & 3 digit numbers with carrying ○ Subtract ones from 2 digit numbers with borrowing ○ Subtract 2 digit numbers from 2 digit numbers with borrowing
6	Word Problem	• To solve simple real life problems ○ Add (without carrying) & Subtract (without borrowing) mentally the numbers given in simple real life examples ○ Solve simple real life problem with carrying of tens ○ Solve simple real life problem with carrying of hundreds ○ Solve simple real life problem with borrowing of tens ○ Solve simple real life problem with borrowing of hundreds

Supplementary Teaching and Learning Material مددگار تعليمي مواد

مددگار تعليمي مواد جو مطلب اهي سمورا تعليمي وسيلا آهن جيڪي انفرادي يا اجتماعي طور شاگردن جي سکڻ جي عمل ۾ تيزي پيدا ڪن ۽ سندن ذهني سطح جي مطابق هجن. انهي مواد ۾ ڪتاب، چارٽ، فليش ڪارڊ، وڊيو سي ڊي، آڊيو سي ڊي، ڪمپيوٽر سافٽ ويئر ۽ جوڙڻ ناهڻ جا وسيلا اچي وڃن ٿا.

مددگار تدريسي مواد جا مثال ۽ انهن جا استعمال

1 ڪتاب، جيڪي پڙهڻ جي ڏانءَ جي واڌ ويجهه ڪن ٿا
2 مددگار ڪتاب جيڪي تدريسي ڪتاب ۾ ڏنل سبقن ۽ انهن سان واسطو رکندڙ مشقن کي وڌيڪ سمجهڻ ۽ وڌيڪ مشق جو موقعو فراهم ڪن ٿا
3 مرحلي وار ريڊر جيڪو وسيع انداز ۾ پڙهڻ جو موقعو فراهم ڪن ٿا
4 پراڻيون اخبارون، ميگزين ۽ ڪالم جيڪي تصديق شده مواف کي پڙهڻ جو موقعو فراهم ڪن ٿا
5 ڳانن جي سي ڊي جيڪا ٻڌڻ ۽ سمجهڻ جي صلاحيت کي وڌائي ٿي
6 بورڊ گيم، توڙڻ ۽ ڳنڍڻ وارا پزل، فليش ڪارڊ جيڪي دلچسپ مشق جو موقعو فراهم ڪن ٿا
7 انٽرنيٽ جون ويب سائيٽون جيڪي لفظن جي ذخيري، اچار، سمجهڻ ۽ رياضي جي مشق لاءِ، مشق جي سرگرمين جو موقعو فراهم ڪن ٿا
8 انٽرنيٽ جي ويب سائيٽ جيڪا رياضي جي راندين، پزل ۽ سوالن جوابن جيڪي سکڻ جي عمل سان گڏوگڏ مزيدار سرگرمين جو موقعو فراهم ڪن

مددگار تعليمي مواد جون خاصيتون

1 مددگار تعليمي مواد نصاب ۽ حالتن بموجب ۽ مددگار هئڻ گهرجي
2 اهڙي مددگار تعليمي مواد کي اوليت ڏيڻ گهرجي جيڪو مقامي ماحول سان هم آهنگ هجي
3 مواد، مضمون جي تت جي بنيادي روح جي مطابق هجي ۽ ٻارن جي عمرين، سماجي قدرن، سکڻ جي طور طريقي، صلاحيت جي سطح ۽ جذباتي واڌ ويجهه لاءِ مناسب هجي ڊ
4 مددگار تعليمي مواد صوبائي يا مرڪزي سطحن تي تجويز ڪيل مضمون کي تبديل نه ڪندو هجي بلڪ انهي کي سکڻ ۾ مددگار ثابت ٿي رهيو هجي
5 مددگار تعليمي مواد ٻارن ۾ تخليقي صلاحيت جو محرڪ بڻجندو هجي
6 مددگار تعليمي مواد مختلف خيالن ۽ نظرين کي پيش ڪندڙ هجي ته جيئن انهن جي مدد سان هڪ متوازن بحث ڪري سگهجي

7 سموري مددگار تعليمي مواد ڪي استعمال ۾ آڻڻ کان اڳ انهي ڪي پڙهڻ ۽ انهي جو تنقيدي جائزو وٺڻ ضروري آهي
8 مددگار تعليمي مواد ڪي هرقسم جي نامناسب ٻولي ۽ تصوير جهڙوڪ دقيانوسي جنسي ڪردار، تفاوت، پرچار ۽ تشهير وغيره کان پاڪ هئڻ گهرجي
9 مددگار تعليمي مواد ڪنهن ٻـ قسم جي منفي ۽ دقيانوس سوچ ۽ تصور جي واڌ ويجه نـ ڪندو هجي

مددگار تعليمي مواد جي چونڊ

1 پيشـ ور تعليمي ماهرن ڪي نصابي ضرورتن جي مدنظر، تعليمي مواد جو جائزو وٺڻ گهرجي. اعليٰ ماهرن ۽ ادارن جي تيار ڪيل مواد مان چونڊ ڪرڻ گهرجي
2 مددگار تعليمي مواد جي خريداري کان اڳ تعليمي مواد جو جائزو ۽ منظوري ڪنهن مجيل ذريعي کان ڪرائڻ گهرجي جهڙوڪ مضمون جا ماهريا پيشـ ور لائبريرين وغيره
3 مددگار تعليمي مواد ڪي ڪاپي رائيٽ قانون بموجب چونڊڻ ۽ خريدڻ گهرجي

مددگار تعليمي مواد جي انتخاب جو طريقو

ايس آر پي هڪ تحقيق جو اهتمام ڪيو جيڪا ٽن حصن تي ٻڌل هئي. هن تحقيق جو مقصد مددگار تعليمي مواد جي چونڊ ڪرڻ هو جيڪو ڪلاس روم ۾ تدريسي عمل ڪي اڳتي وڌائي. هي تحقيق، ايس آر پي جي سرڪردگي ۾ هڪ ٽيڪنيڪل ريفرنس ڪئي جيڪو چوويهن جڻن تي مشتمل آهي. انهن مان سترهن ڄڻا سنڌي ٻولي تي عبور رکن ٿا ۽ ست ڄڻا اردو ٻولي تي عبور رکن ٿا. ٽيڪنيڪل ريفرنس گروپ جي ميمبرن جو تعلق سنڌي ادبي بورڊ، سنڌي لينگوئيج اٿارٽي، سنڌ ٽيڪسٽ بوڪ بورڊ، بيورو آف ڪريڪيولم، پائيٽ ۽ ٻـ ڪنسلٽنٽ شامل آهن.

هن ٽيم چاهتر اشاعت گهرن جي 942 ڪتابن 46 رياضي جو سامان ڏنو. انهن مان هن ٽيم هڪ سئو ڪتاب ۽ رياضي جي 26 سامانن جو انتخاب ڪيو جيڪو ايس آر پي جي منتخب اسڪولن ۽ استادن ڪي ڏنو ويندو.

مددگار تدريسي مواد جي استعمال جا سبب

1 سبقن ۾ انتخاب جي گهٽائي فراهم ڪن ٿا
2 پڙهڻ جي مهارت جي عنصرن جهڙوڪ رواني، لفظن جي ذخيري ۽ اچار جي مشق جو وڌيڪ موقعو فراهم ڪن ٿا

3 مهارتي واڌ ويجھ (پڙهڻ، لکڻ، انگ) جي وڌيڪ مشق جو موقعو ڏين ٿا
4 تدريسي ڪتابن جا اهڙا سبق جن ۾ استاد ائين سمجهندا هجن تہ انهن ۾ ڪا ڪمي بيشي آهي، تن ۾ اها ڪمي دور ڪرڻ ۾ مددگار ثابت ٿئي ٿو
5 تدريس ۾ مزيدار سرگرمين کي شامل ڪرڻ ممڪن هوندي آهي
6 سبقن ۾ وڌيڪ اعتبار جوڳي مواد کي وجھڻ ممڪن هوندو آهي
7 رياضي جون مهارتون سکڻ ۽ سيکارڻ ۾ وڏي مدد فراهم ڪن ٿا

Process of Learning Circle تعليمي ڪچهري جو عمل

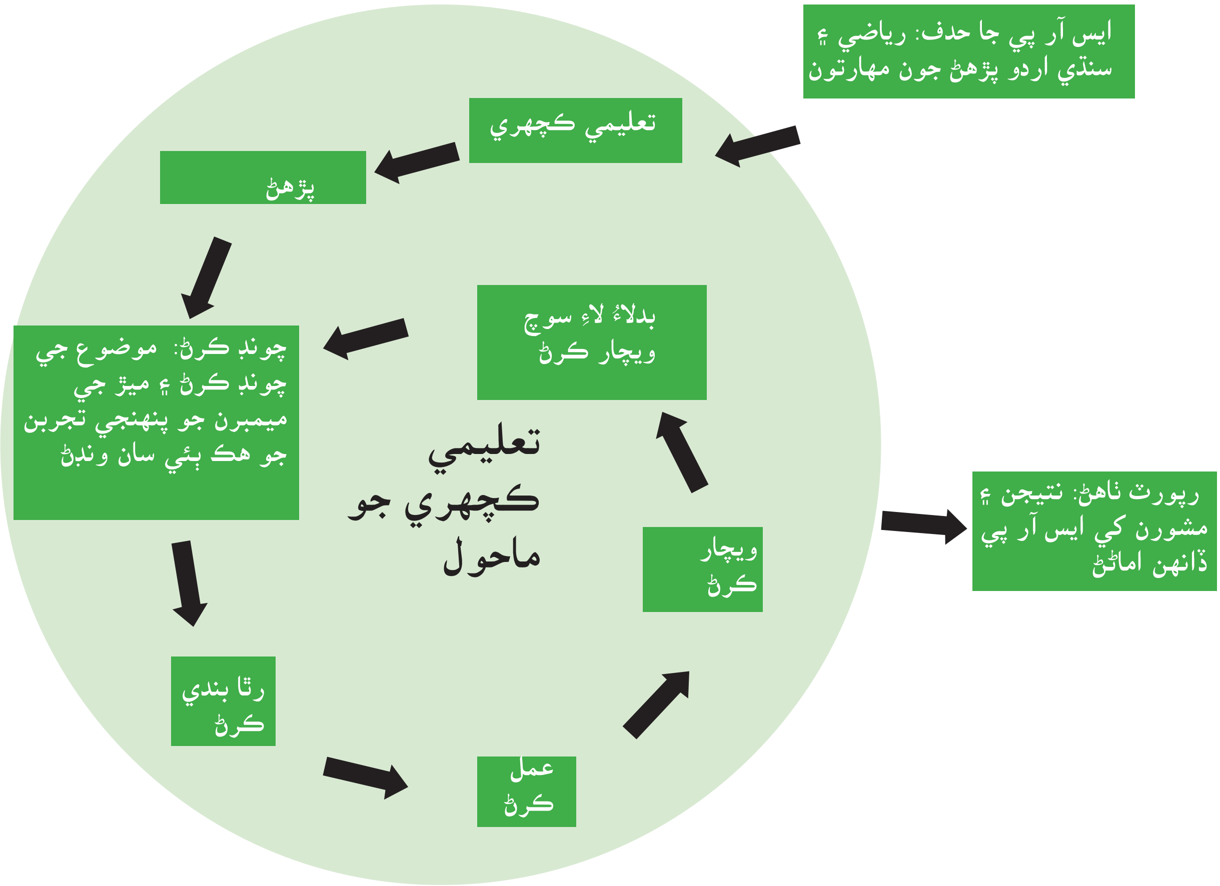

يوايس ايڊ سنڌ ريڊنگ پروگرام هن تعليمي مواد کي تيار ڪرڻ هيٺ ڏنل سڀني ماهرن جو ٿورائتو آهي.

سيد آفاق احمد	ڊي اي ٽي آر سي ڪراچي
الطاف حسين جوکيو	جِي ڊِي سِي ڪنڊيارو ضلعو نوشهرو فيروز
مسرت حسين رضوي	(ريٽائرڊ) بي او سي ڄامشورو
عطيہ تبسم ڀٽو	جِي جِي ڊِي سِي حيدرآباد
غلام اصغر ميمڻ	بيورو آف ڪريڪيولم ڄامشورو
فرحانہ ناز صديقي	پائيٽ نوابشاهہ
حبيب احمد خان	جِي ڊِي سِي پي جِي سِي لطيف آباد نمبر 11 حيدرآباد
سليم الدين	جِي ايس ايم ڊِي سِي ٽنڊو الهيار
ظهير عباس چانگ	پائيٽ نوابشاهہ
نور احمد ڪوسو	پائيٽ نوابشاهہ
آغا مشتاق احمد	اسٽيڊا ڪراچي
عليند ظفر	(ڊبليو) جِي اِي سِي اِي حسين آباد ڪراچي
شبانہ حيدر	(ڊبليو) جِي اِي سِي اِي حسين آباد ڪراچي
تسنيم سومرو	(ڊبليو) جِي اِي سِي اِي لاڙڪاڻو
نسيم اختر	(ڊبليو) جِي اِي سِي اِي شاهہ فيصل ڪالوني ڪراچي
شازيا چانڊيو	(ڊبليو) جِي اِي سِي اِي لاڙڪاڻو
سلميٰ راڄپر	(ڊبليو) جِي اِي سِي اِي شاهہ فيصل ڪالوني ڪراچي
فوزيا ميمڻ	(ڊبليو) جِي اِي سِي اِي سکر

شگفتہ جبين	(ڊبليو) جِي اِي سِي اِي شاهہ فيصل ڪالوني ڪراچي
شيلا ديوي	(ڊبليو) جِي اِي سِي اِي لياري ڪراچي
بشير احمد	(ايم) جِي اِي سِي اِي دادو
منظور الهيٰ	(ايم) جِي اِي سِي اِي ڪنڌ ڪوٽ
نياز احمد	(ايم) جِي اِي سِي اِي ڪنڌ ڪوٽ
عبدالمجيد	جي ايم پي ايل، ايچ ايس پراڻو سکر
محمد ادريس جتوئي	بي او سي ڄامشورو
ديدار علي	(ايم) جِي اِي سِي اِي لاڙڪاڻو
نسيم اختر ميمڻ	(ڊبليو) جِي اِي سِي اِي لاڙڪاڻو
نازا چانڊيو	پائيٽ نوابشاهہ
محمود ڪلوئي	پائيٽ نوابشاهہ
عبدالرحمان	پائيٽ نوابشاهہ
عفت ڪاظمي	يو ايس ايڊ سنڌ ريڊنگ پروگرام
سعيد نسيم	يو ايس ايڊ سنڌ ريڊنگ پروگرام
محمد يوسف	يو ايس ايڊ سنڌ ريڊنگ پروگرام
سائره شهاب	مختصر مدي واري ڪنسلٽنٽ
هما زبير	مختصر مدي واري ڪنسلٽنٽ
فرزانہ	آئي آر سي ڪراچي
نثار احمد	آئي آر سي ڪراچي

یو ایس ایڈ سندھ ریڈنگ پروگرام
info@sindhreading.org